

**Briuselis, 2026 m. liepos 22 d.
(OR. en)**

**11674/26
ADD 1**

**FREMP 239
JAI 965
AG 114
POLGEN 189**

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2026 m. liepos 17 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2026) 900 annex
Dalykas:	PRIEDAS prie KOMISIJOS KOMUNIKATO EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI 2026 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita Teisinės valstybės padėtis Europos Sąjungoje

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2026) 900 final.

Priedama: COM(2026) 900 final ANNEX

ANNEX

prie

2026 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaita

Teisinės valstybės padėtis Europos Sąjungoje

{SWD(2026) 901 final}	- {SWD(2026) 902 final}	- {SWD(2026) 903 final}	-
{SWD(2026) 904 final}	- {SWD(2026) 905 final}	- {SWD(2026) 906 final}	-
{SWD(2026) 907 final}	- {SWD(2026) 908 final}	- {SWD(2026) 909 final}	-
{SWD(2026) 910 final}	- {SWD(2026) 911 final}	- {SWD(2026) 912 final}	-
{SWD(2026) 913 final}	- {SWD(2026) 914 final}	- {SWD(2026) 915 final}	-
{SWD(2026) 916 final}	- {SWD(2026) 917 final}	- {SWD(2026) 918 final}	-
{SWD(2026) 919 final}	- {SWD(2026) 920 final}	- {SWD(2026) 921 final}	-
{SWD(2026) 922 final}	- {SWD(2026) 923 final}	- {SWD(2026) 924 final}	-
{SWD(2026) 925 final}	- {SWD(2026) 926 final}	- {SWD(2026) 927 final}	-
{SWD(2026) 928 final}	- {SWD(2026) 929 final}	- {SWD(2026) 930 final}	-
	{SWD(2026) 931 final}		

REKOMENDACIJOS BELGIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, taip pat primindama atitinkamus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą prisiimtus įsipareigojimus, Komisija daro šias išvadas:

- įgyvendinant rekomendaciją šalinti struktūrinius teisingumo sistemos išteklių trūkumus, be kita ko, parengti papildomų finansinių išteklių planą, padaryta tam tikra tolesnė pažanga. Kita vertus, nedidelė pažanga padaryta didinant teisingumo veiksmingumą, ypač siekiant sutrumpinti proceso trukmę. Kadangi dar reikia atlikti tolesnius darbus, Belgijai rekomenduojama *toliau siekti šalinti struktūrinius teisingumo sistemos išteklių trūkumus ir stiprinti dedamas pastangas didinti teisingumo veiksmingumą ir jo sistemų skaitmenizaciją, ypač siekiant sutrumpinti proceso trukmę, remiantis išsamiais statistiniais duomenimis*;
- jokios pažangos nepadaryta užbaigiant lobizmo teisės aktų reformą siekiant sukurti tiek parlamento, tiek vyriausybės nariams skirtą sistemą, apimančią skaidrumo registrą ir poveikį teisės aktams. Kadangi šiuo klausimu nesimta jokių veiksmų, Belgijai rekomenduojama *atnaujinti su teisės aktų reforma susijusius darbus, kad būtų padidintas tiek parlamento, tiek vyriausybės narių atžvilgiu vykdomos lobistinės veiklos skaidrumas*;
- stiprinant sąžiningumo užtikrinimo sistemą ir šiuo tikslu priimant dovanų ir privilegijų (su)teikimo parlamento nariams taisykles padaryta nedidelė pažanga ir dar trūksta konkrečių gairių parlamento nariams dėl to, kokios rūšies dovanos būtų laikomos priimtiniomis, o priimant vyriausybės nariams ir jų kabinetams taikytinas taisykles dėl „sukamųjų durų“ reiškinių nepadaryta jokios pažangos. Kadangi šios sąžiningumo užtikrinimo taisyklių spragos tebėra nepašalintos, Belgijai rekomenduojama *stiprinti sąžiningumo užtikrinimo sistemą, be kita ko, priimant dovanų ir privilegijų (su)teikimo parlamento nariams taisykles, taip pat vyriausybės nariams ir jų kabinetams taikytinas taisykles dėl „sukamųjų durų“ reiškinių*;
- jokios tolesnės pažangos nepadaryta stiprinant teisės susipažinti su oficialiais dokumentais sistemą, visų pirma tobulinant prašymų ir skundų teikimo procedūras, nes dar nepriimti atitinkami teisės aktų projektai ir dar neįgyvendinta dalis esamos teisės aktų sistemos. Todėl Belgijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius standartus dėl teisės susipažinti su oficialiais dokumentais, toliau siekti stiprinti teisės susipažinti su oficialiais dokumentais sistemą, visų pirma tobulinant prašymų ir skundų teikimo procedūras, ir užbaigti šios srities teisės aktų reformą*;
- padaryta nedidelė pažanga užtikrinant, kad valdžios institucijos laikytųsi galutinių nacionalinių teismų ir Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų. Nors Belgija toliau dalyvauja vykdymo procese, dar yra neįgyvendintų teismo sprendimų, todėl Belgijai rekomenduojama *dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti, kad valdžios institucijos laikytųsi galutinių nacionalinių teismų ir Europos Žmogaus Teisių Teismo sprendimų*.

REKOMENDACIJOS BULGARIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, Komisija primena atitinkamus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą priimtus įsipareigojimus ir per Europos semestrą pateiktą konkrečiai šaliai skirtą rekomendaciją dėl kovos su korupcija priemonių veiksmingumo, įskaitant Aukščiausiosios teisėjų tarybos nepriklausomumą bei veiksmingą veikimą, taip pat reguliavimo institucijų nepriklausomumą bei veikimą, ir daro šias išvadas:

- nepadaryta jokios pažangos pritaikant teisės aktų sistemą, kad būtų išvengta ilgalaikio teisėjų delegavimo į laisvas darbo vietas, nes ir toliau kelia susirūpinimą plačiai paplitusi delegavimo praktika. Todėl Bulgarijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius standartus dėl teisėjų delegavimo, imtis veiksmų siekiant pritaikyti atitinkamą teisės aktų sistemą, kad būtų išvengta ilgalaikio teisėjų delegavimo į laisvas darbo vietas*;
- jokios pažangos nepadaryta atnaujinant Aukščiausiosios teisėjų tarybos reformos procesą. Kadangi jos sudėtis išlieka ta pati ir nepateiktas joks įstatymo projektas, Bulgarijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius teisėjų tarybų standartus, pertvarkyti Aukščiausiąją teisėjų tarybą, visų pirma atnaujinti jos sudėtį, kad būtų užtikrintas jos nepriklausomumas ir veiksmingumas*;
- jokios akivaizdžios pažangos nepadaryta atliekant tyrimus, vykdamas baudžiamąjį persekiojimą ir priimant galutinius sprendimus aukšto lygio korupcijos bylose. Todėl Bulgarijai rekomenduojama *imtis priemonių, kad būtų užtikrinti akivaizdžiai geri rezultatai atliekant tyrimus, vykdamas baudžiamąjį persekiojimą ir priimant galutinius sprendimus aukšto lygio korupcijos bylose*;
- užtikrinant veiksmingą Kovos su korupcija komisijos darbą padaryta tam tikra tolesnė pažanga – priimtas naujas įstatymas dėl jos atkūrimo, kuriuo taip pat nustatyta nauja šios komisijos vadovų skyrimo tvarka. Todėl Bulgarijai rekomenduojama *užtikrinti visapusišką Kovos su korupcija komisijos veikimą, kad ši galėtų vykdyti savo prevencines ir tyrimo funkcijas*;
- parengus elgesio kodekso projektą, padaryta nedidelė pažanga aukščiausio lygio vykdomąsias pareigas einančių asmenų sąžiningumo didinimo srityje. Kadangi susiję teisės aktų pakeitimai dar nepriimti, Bulgarijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius standartus, toliau siekti didinti aukščiausio lygio vykdomąsias pareigas einančių asmenų sąžiningumą, visų pirma užtikrinant, kad būtų nustatyti aiškūs vyriausybės sąžiningumo standartai, taip pat tinkamas sankcijų mechanizmas*;
- jokios pažangos nepadaryta gerinant teisėkūros proceso kokybę, nes toliau kyla tam tikras susirūpinimas dėl to, kaip praktikoje įgyvendinamos parlamento teisėkūros taisyklės. Todėl Bulgarijai rekomenduojama *gerinti teisėkūros proceso kokybę užtikrinant, kad dėl parlamento teisėkūros iniciatyvų būtų rengiamos viešos konsultacijos ir atliekami poveikio vertinimai*.

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- parlamentas priėmė teisės aktų reformą, kuria siekiama gerinti Aukščiausiosios teisėjų tarybos inspekcijos veikimą ir išvengti politinės įtakos rizikos. Jau galiojanti apsaugos priemonė, pagal kurią sprendimai priimami dviejų trečdalių balsų dauguma, ir naujas teisėjų, prokurorų ir ikiteisminio tyrimo pareigūnų vaidmuo skiriant Aukščiausiosios teisėjų tarybos inspekcijos narius padeda spręsti susirūpinimą keliančius klausimus, susijusius su politinės įtakos Aukščiausiosios teisėjų tarybos inspekcijai rizika. Taigi ši rekomendacija visiškai įgyvendinta;
- įsibėgėjus teisėkūros procesui, tam tikra pažanga padaryta užbaigiant darbus, kuriais siekiama didinti valstybinės reklamos, visų pirma užsakomos per tarpininkus (pavyzdžiui, žiniasklaidos agentūras), paskirstymo skaidrumą. Kadangi šios rekomendacijos temoms taikomos Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatos, o teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje bus toliau stebimi reikšmingi pokyčiai ir pranešama apie jų poveikį, tolesni veiksmai bus pagrįsti Komisijos pagalba valstybėms narėms ir Europos žiniasklaidos laisvės akto vykdymo užtikrinimu.

REKOMENDACIJOS ČEKIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, taip pat primindama atitinkamus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą priimtus įsipareigojimus, Komisija daro šias išvadas:

- kadangi siekiant labiau skaitmenizuoti teisingumo sistemą ir toliau nepavyksta išvengti vėlavimo, Čekijai rekomenduojama *spartinti teisingumo sistemos skaitmenizaciją, visų pirma įdiegiant elektroninę bylų sistemą*;
- tam tikra tolesnė pažanga padaryta imantis tolesnių priemonių, kuriomis siekiama sutrumpinti proceso trukmę ir užtikrinti tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo nepriklausomumą aukšto lygio korupcijos bylose, nes imtasi veiksmų procedūriniais aspektams tobulinti, taip pat toliau atliekami tyrimai ir vykdomas baudžiamasis persekiojimas, be kita ko, aukšto lygio korupcijos bylose. Vis dėlto, kadangi viena iš problemų ir toliau yra vidutinė tokio proceso trukmė, Čekijai rekomenduojama *imtis papildomų priemonių, kad būtų sutrumpinta proceso trukmė ir užtikrintas tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo nepriklausomumas aukšto lygio korupcijos bylose, be kita ko, pertvarkant baudžiamąjį procesą*;
- jokios pažangos nepadaryta imantis tolesnių priemonių, skirtų visų parlamento narių sąžiningumo užtikrinimo sistemai stiprinti, nes parlamento sąžiningumo užtikrinimo sistema toliau plėtojama nebuvo. Kadangi dauguma valstybės pareigūnų dar gali pasinaudoti taisyklių dėl „sukamųjų durų“ reiškinio spragomis, Čekijai rekomenduojama *imtis tolesnių priemonių sąžiningumo užtikrinimo sistemai stiprinti, visų pirma papildant galiojančias taisykles, susijusias su „sukamųjų durų“ reiškiniu*;
- atnaujinant teisės aktų dėl interesų konfliktų, įskaitant teisės aktus dėl tikrosios nuosavybės, peržiūrą nepadaryta jokios pažangos, nes šioje srityje nesiimta jokių veiksmų. Todėl Čekijai rekomenduojama *atnaujinti teisės aktų dėl interesų konfliktų, įskaitant teisės aktus dėl tikrosios nuosavybės, peržiūrą*;
- kadangi imta dažniau naudotis teisėkūros procedūromis apeinant visuomenės ir suinteresuotųjų subjektų dalyvavimo, tarpžinybinės peržiūros ir poveikio vertinimo reikalavimus, Čekijai rekomenduojama *imtis priemonių teisėkūros proceso skaidrumui didinti ir prasmingoms konsultacijoms su suinteresuotaisiais subjektais užtikrinti, be kita ko, sprendžiant dažno naudojimosi paspartinta procedūra ir pataisų įtraukimo į teisės aktus problemas*.

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- jokios pažangos nepadaryta vykdant tolesnes reformas, susijusias su informacijos apie žiniasklaidos priemonių nuosavybę skaidrumu, nes parlamente dar svarstomas teisės akto projektas ir oficialiai nesukurtas visapusiškai veikiantis skaidrumo registras. Kadangi šios rekomendacijos temoms taikomos Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatos, o teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje bus toliau stebimi reikšmingi pokyčiai ir pranešama apie jų poveikį, tolesni veiksmai bus pagrįsti Komisijos pagalba valstybėms narėms ir Europos žiniasklaidos laisvės akto vykdymo užtikrinimu.

REKOMENDACIJOS DANIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, Komisija daro šias išvadas:

- įgyvendinant rekomendaciją užbaigti teisinės pagalbos sistemos peržiūrą padaryta nedidelė pažanga, nes Teisėjų taryba tęsia savo darbą. Todėl Danijai rekomenduojama *dėti daugiau pastangų ir, atsižvelgiant į europinius teisinės pagalbos standartus, užbaigti šią peržiūrą*;
- jokios pažangos nepadaryta nustatant ministrams taikytinas taisykles dėl „sukamųjų durų“ reiškinių ir lobizmo taisykles, taip pat užtikrinant tinkamą asmenų, kuriems pavesta eiti aukščiausio lygio vykdomąsias pareigas, teikiamų turto deklaracijų kontrolę, nes nustatyti tokių taisyklių ar gerinti turto deklaracijų kontrolės neplanuojama. Todėl Danijai rekomenduojama *nustatyti ministrams taikytinas taisykles dėl „sukamųjų durų“ reiškinių ir lobizmo taisykles, taip pat užtikrinti tinkamą asmenų, kuriems pavesta eiti aukščiausio lygio vykdomąsias pareigas, teikiamų turto deklaracijų kontrolę*;
- tam tikra tolesnė pažanga padaryta įgyvendinant rekomendaciją toliau vykdyti Galimybės susipažinti su viešaisiais administraciniais dokumentais įstatymo reformą: ekspertų komitetas tęsė šios reformos rengimo darbus, tačiau pasiūlymas dėl teisės akto dar nepateiktas. Todėl Danijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius standartus dėl teisės susipažinti su oficialiais dokumentais, dėti daugiau pastangų siekiant toliau vykdyti Galimybės susipažinti su viešaisiais administraciniais dokumentais įstatymo reformą*.

REKOMENDACIJOS VOKIETIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, Komisija daro šias išvadas:

- priėmus naująjį Teisinės valstybės paktą ir surengus bendrą kampaniją, skirtą kvalifikuotiems darbuotojams pritraukti, didelė tolesnė pažanga padaryta didinant teisminių institucijų išteklius ir sprendžiant įdarbinimo problemas. Siekiant įveikti likusius iššūkius, Vokietijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius standartus dėl teisingumo sistemos išteklių, toliau įgyvendinti Teisinės valstybės paktą tiek žmoniškųjų išteklių, tiek skaitmenizacijos srityje ir toliau taikyti priemones, skirtas įdarbinimo problemoms spręsti*;
- jokios pažangos nepadaryta stiprinant pastangas didinti poveikio teisės aktams skaidrumą, siekiant sukurti išsamų viešą registrą, kuriame būtų registruojami lobistų veiksmai, ir išplėsti jo taikymo sritį, įtraukiant teisės aktų priėmimo parlamente etapą. Kadangi tebėra spragų, Vokietijai rekomenduojama *dėti daugiau pastangų siekiant sukurti išsamų viešą lobistų veiksmų vykstant teisėkūros procesui registrą*;
- jokios tolesnės pažangos nepadaryta toliau kuriant žurnalistų teisės gauti informaciją iš federalinių institucijų teisinį pagrindą, nes vidiniai parengiamieji darbai toliau nevykdomi. Todėl Vokietijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius standartus dėl teisės susipažinti su oficialiais dokumentais, toliau kurti teisinį pagrindą, kuriuo būtų užtikrinama žurnalistų teisė gauti informaciją iš federalinių institucijų*;
- jokios pažangos nepadaryta pritaikant nuostatas, kuriomis ne pelno organizacijos atleidžiamos nuo mokesčių ir kurios praktiškai vis dar daro poveikį pilietinei visuomenei. Todėl Vokietijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius standartus dėl pilietinės visuomenės organizacijų finansavimo, imtis veiksmų siekiant pritaikyti nuostatas, kuriomis ne pelno organizacijos atleidžiamos nuo mokesčių, kad būtų sprendžiamos dėl šiuo metu taikomų taisyklių praktiniam tokių organizacijų veikimui kylančios problemos*.

REKOMENDACIJOS ESTIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykčius pokyčius, Komisija daro šias išvadas:

- nedidelė pažanga padaryta toliau vykdant Teismų administravimo tarybos reformą. Todėl Estijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius teismų tarybų standartus, imtis veiksmų siekiant suderinti Teismų administravimo tarybos sudėtį.*

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- rekomendacija toliau siekti užtikrinti nuoseklų ir veiksmingą teisės gauti informaciją įgyvendinimą atsižvelgiant į europinius standartus dėl teisės susipažinti su oficialiais dokumentais visiškai įgyvendinta, nes vykdant Visuomenės informavimo įstatymo reformą bus pagerinta prieiga prie atvirųjų duomenų ir palengvintas pakartotinis jų naudojimas.

REKOMENDACIJOS AIRIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, Komisija daro šias išvadas:

- tam tikra tolesnė pažanga padaryta mažinant bylinėjimosi išlaidas, nes pristatyta Civilinės teisenos reformos įstatymo bendroji sistema, pagal kurią numatytos kelios pagrindinės reformos, skirtos bylinėjimosi išlaidoms sumažinti. Kadangi ši reforma dar nepriimta, Airijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius standartus dėl neproporcingų bylinėjimosi išlaidų ir jų poveikio teisei kreiptis į teismą, užbaigti teisėkūros darbą, kuriuo siekiama mažinti bylinėjimosi išlaidas, kad būtų užtikrinta veiksminga teisė į teisingumą*;
- tik nedidelė tolesnė pažanga padaryta stiprinant esamą etikos sistemą, taip pat stiprinant ir skaitmenizuojant turto deklaracijų sistemą – šiuo metu svarstomos galimybės pagal dabartinę sistemą pradėti turto deklaracijų skaitmenizaciją. Kadangi Etikos sistemos reformos įstatymas dar rengiamas, o turto deklaracijas pagal dabartinę sistemą dar reikia skaitmenizuoti, Airijai rekomenduojama *toliau dėti pastangas stiprinti esamą etikos sistemą, įskaitant Viešojo administravimo standartų komisijos stebėsenos ir vykdymo užtikrinimo pajėgumus, taip pat stiprinti ir skaitmenizuoti turto deklaracijų sistemą*;
- Rinkimų komisijai toliau atliekant išsamią 1997 m. Rinkimų įstatymo peržiūrą, nedidelė pažanga padaryta šalinant teisinės kliūtis, susijusias su pilietinės visuomenės organizacijų galimybėmis gauti finansavimą. Airijai rekomenduojama, *vykdant platesnio masto Rinkimų įstatymo reformą, toliau dėti pastangas spręsti teisinės problemas, susijusias su pilietinės visuomenės organizacijų galimybėmis gauti finansavimą*.

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- kadangi buvo priimtas Transliavimo (pakeitimo) įstatymas, didelė pažanga padaryta užbaigiant reformą, kuria siekiama užtikrinti visuomeninės žiniasklaidos finansavimą, tinkamą jos su viešosiomis paslaugomis susijusiems įgaliojimams vykdyti, kartu garantuojant jos nepriklausomumą. Kadangi šios rekomendacijos temoms taikomos Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatos, o teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje bus toliau stebimi reikšmingi pokyčiai ir pranešama apie jų poveikį, tolesni veiksmai bus pagrįsti Komisijos pagalba valstybėms narėms ir Europos žiniasklaidos laisvės akto vykdymo užtikrinimu.
- Priėmus reikiamus teisės aktus, visiškai įgyvendinta rekomendacija atsižvelgiant į europinius žurnalistų apsaugos standartus užbaigti Įstatymo dėl garbės ir orumo įžeidimo reformą, kad būtų pagerinta žurnalistų profesinė aplinka.

REKOMENDACIJOS GRAIKIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, taip pat primindama atitinkamus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą priimtus įsipareigojimus ir per Europos semestrą pateiktą konkrečiai šaliai skirtą rekomendaciją dėl teisingumo sistemos veiksmingumo, Komisija daro šias išvadas:

- nedidelė akivaizdi pažanga padaryta vykdant baudžiamąjį persekiojimą ir priimant galutinius sprendimus korupcijos bylose: sukurta skaitmeninio korupcijos bylų registro teisinė sistema ir tikimasi, kad šis registras pradės veikti nuo 2027 m. sausio 1 d.; vis dėlto baudžiamojo persekiojimo atvejų ir galutinių sprendimų skaičius korupcijos bylose, įskaitant aukšto lygio korupciją, tebėra nedidelis, todėl Graikijai rekomenduojama *toliau siekti akivaizdžiai gerų rezultatų vykdant baudžiamąjį persekiojimą ir priimant galutinius sprendimus korupcijos bylose, įskaitant aukšto lygio korupciją*;
- tik nedidelė pažanga padaryta tobulinant lobizmo reglamentavimo sistemą, nes nepriimti teisės aktai, kuriais būtų išplėsta lobisto apibrėžtis, o įgyvendinimo priemonės taikomos ir informuotumo didinimo veikla vykdoma toliau. Todėl Graikijai rekomenduojama *tobulinti lobizmo reglamentavimo sistemą, be kita ko, peržiūrint lobisto apibrėžtį ir užtikrinant veiksmingą įgyvendinimą*;
- tam tikra tolesnė pažanga padaryta stiprinant teisėkūros ir ne teisėkūros apsaugos priemones, kuriomis siekiama didinti žurnalistų saugumą ir gerinti jų apsaugą, ypač nuo piktnaudžiaujamųjų ieškinių, nes imtasi papildomų priemonių ir šiuo metu baigiama rengti kovos su strateginiais ieškiniiais dėl visuomenės dalyvavimo (SLAPP) teisės aktų projektą. Todėl Graikijai rekomenduojama, *laikantis priimto susitarimo memorandumo ir atsižvelgiant į europinius žurnalistų apsaugos standartus, užbaigti darbą, susijusį su teisėkūros ir ne teisėkūros apsaugos priemonių stiprinimu, kad būtų padidintas žurnalistų saugumas ir pagerinta jų apsauga, ypač nuo piktnaudžiaujamųjų ieškinių*;
- tam tikra tolesnė pažanga padaryta plėtojant struktūrinį dialogą su pilietinės visuomenės organizacijomis (PVO) ir supaprastinant registracijos reikalavimus, siekiant išlaikyti atvirą jų veiklos sistemą: nustatytas struktūrinio dialogo su PVO pagrindas ir imtasi tam tikrų veiksmų dokumentų reikalavimams sumažinti bei procedūroms supaprastinti. Kadangi šis struktūrinis dialogas dar netapo reguliarus ir tvarus, o registracijos sistema tebėra suskaidyta, Graikijai rekomenduojama *dėti daugiau pastangų siekiant įtvirtinti reguliary ir tvarų struktūrinį dialogą su PVO, taip pat supaprastinti registracijos reikalavimus, kad būtų išlaikyta atvira jų veiklos sistema*.

REKOMENDACIJOS ISPANIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis, atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, taip pat primindama atitinkamus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą priimtus įsipareigojimus ir per Europos semestrą pateiktą konkrečiai šaliai skirtą rekomendaciją dėl teisingumo sistemos veiksmingumo, Komisija daro šias išvadas:

- tam tikra tolesnė pažanga padaryta pritaikant Teisėjų tarybos narių teisėjų skyrimo procedūrą: ši taryba gavo Venecijos komisijos rekomendacijas, tačiau bendras sutarimas dėl proceso užbaigimo nepasiektas. Kadangi reforma dar nepriimta, Ispanijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius teisėjų tarybų standartus, įskaitant Venecijos komisijos rekomendacijas dėl to, kaip patobulinti dabartinę sistemą, tęsti Teisėjų tarybos narių teisėjų skyrimo procedūros pritaikymo procesą*;
- didelė pažanga padaryta stiprinant generalinio prokuroro statusą tuo metu, kai parlamente svarstoma baudžiamojo proceso kodekso reforma. Kadangi ši reforma dar nepriimta, Ispanijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius standartus dėl prokuratūros nepriklausomumo ir savarankiškumo, toliau dėti pastangas stiprinti generalinio prokuroro statusą, ypač siekiant atskirti generalinio prokuroro kadenciją nuo vyriausybės kadencijos*;
- tam tikra pažanga padaryta spartinant tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą aukšto lygio korupcijos bylose, nes imtasi pastangų didinti darbuotojų skaičių ir pateiktas pasiūlymas dėl baudžiamojo proceso kodekso reformos. Kadangi tebėra problemų, o parlamente teisės akto, kuriuo siekiama didinti veiksmingumą, projektas vis dar svarstomas, Ispanijai rekomenduojama *tęsti teisėkūros procesą, kurio tikslas – peržiūrėti baudžiamojo proceso kodeksą, kad būtų sustiprinta tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo aukšto lygio korupcijos bylose sistema, siekiant sumažinti vėlavimus*;
- padaryta nedidelė pažanga stiprinant asmenims, kurie eina aukščiausio lygio vykdomąsias pareigas, taikomas interesų konfliktų ir turto deklaracijų taisykles. Kadangi pateiktas Viešosios tarnybos etikos organinio įstatymo projektas ir priimtas Valstybinis kovos su korupcija planas, tačiau praktinis galiojančių taisyklių įgyvendinimas nepagerėjo, Ispanijai rekomenduojama *tęsti teisėkūros procesą siekiant stiprinti asmenims, kurie eina aukščiausio lygio vykdomąsias pareigas, taikomas interesų konfliktų ir turto deklaracijų taisykles ir užtikrinti kompetentingos priežiūros įstaigos nepriklausomumą bei veiksmingus pažeidimų nustatymo ir sankcijų taikymo įgaliojimus*;
- lobizmo srityje padaryta nedidelė pažanga, nes parlamentas dar nepriėmė Interesų grupių veiklos skaidrumo ir sąžiningumo įstatymo projekto. Ispanijai rekomenduojama *tęsti vykdomą lobizmo teisės aktų priėmimo procedūrą, be kita ko, sukurti privalomą viešą lobistų registrą*;
- didelė pažanga padaryta gerinant galimybes susipažinti su informacija, visų pirma peržiūrint Valstybės paslapčių įstatymą. Todėl Ispanijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius standartus dėl teisės susipažinti su oficialiais dokumentais, užbaigti darbą, susijusį su galimybių susipažinti su informacija stiprinimu, visų pirma priimti Valstybės paslapčių įstatymą ir Atviro administravimo įstatymą*.

REKOMENDACIJOS PRANCŪZIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykčius pokyčius, Komisija daro šias išvadas:

- tam tikra tolesnė pažanga padaryta teisminių procedūrų skaitmenizacijos srityje. Kadangi šis procesas šiek tiek vėluoja, Prancūzijai rekomenduojama *dėti daugiau pastangų siekiant užbaigti vykdomus projektus, skirtus civiliniams ir baudžiamiesiems teismo procesams skaitmenizuoti*;
- tam tikra tolesnė pažanga padaryta įgyvendinant rekomendaciją dėl lobizmo, visų pirma sustiprinus užsienio įtakos veiklos skaidrumo sistemą. Kadangi prievolė atskleisti informaciją apie lobistinę veiklą taikoma tik interesų grupių atstovams, Prancūzijai rekomenduojama *toliau dėti pastangas užtikrinti lobistinės veiklos skaidrumą, išplečiant informacijos atskleidimo prievolės taikymo sritį ir į ją įtraukiant visų pirma aukščiausio lygio vykdomąsias pareigas einančius pareigūnus*.

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- tam tikra tolesnė pažanga padaryta didinant informacijos apie žiniasklaidos priemonių nuosavybę skaidrumą, be kita ko, žiniasklaidos reguliavimo institucijai sukūrus preliminarą skaidrumo duomenų bazę. Jos visišką įdiegimą ir toliau priklauso nuo to, ar bus priimtos būtinos teisinės priemonės. Kadangi šios rekomendacijos temoms taikomos Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatos, o teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje bus toliau stebimi reikšmingi pokyčiai ir pranešama apie jų poveikį, tolesni veiksmai bus pagrįsti Komisijos pagalba valstybėms narėms ir Europos žiniasklaidos laisvės akto vykdymo užtikrinimu.

REKOMENDACIJOS KROATIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, taip pat primindama atitinkamus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą priimtus įsipareigojimus ir per Europos semestrą pateiktą konkrečiai šaliai skirtą rekomendaciją dėl teisingumo sistemos veiksmingumo, Komisija daro šias išvadas:

- tam tikra pažanga padaryta įgyvendinant rekomendaciją didinti teisingumo veiksmingumą, ypač trumpinant proceso trukmę komercinėse ir civilinėse ginčo bylose, nes toliau mažėjo bendras neišnagrinėtų bylų skaičius, nors proceso trukmė ir toliau yra vienas iš didelį susirūpinimą keliančių klausimų. Todėl Kroatijai rekomenduojama *toliau siekti didinti teisingumo veiksmingumą, be kita ko, vykdant bylų valdymo reformas komercinių ir civilinių ginčo bylų nagrinėjimo srityje*;
- Įsigaliojus baudžiamojo proceso kodeksui, Valstybės prokuratūros įstatymui ir Kovos su korupcija ir organizuotu nusikalstamumu tarnybos įstatymui, didelė pažanga padaryta siekiant toliau didinti korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų tyrimų ir baudžiamojo persekiojimo už jas veiksmingumą. Kadangi praktinio minėtų priemonių poveikio dar nematyti, Kroatijai rekomenduojama *imtis priemonių siekiant toliau gerinti rezultatus, susijusius su veiksmingais korupcijos atvejų, įskaitant aukšto lygio korupciją, tyrimais, baudžiamuoju persekiojimu už juos ir galutinių sprendimų priėmimu, be kita ko, toliau stiprinant specializuotus techninius pajėgumus*;
- dėl nenuoseklių ir nepalyginamų duomenų struktūrų, neleidžiančių atlikti mašininės analizės, turto deklaracijų kontrolės lygis tebėra žemas, todėl Kroatijai rekomenduojama *dėti daugiau pastangų skaitmenizacijos srityje, kad būtų užtikrintas veiksmingas ir sistemingas turto deklaracijų tikrinimas*;
- įsigaliojus Viešojoje veikloje dalyvaujančių asmenų apsaugos įstatymui, tam tikra tolesnė pažanga padaryta sprendžiant prieš žurnalistus nukreiptų strateginių ieškinių dėl visuomenės dalyvavimo problemą, tačiau iššūkių vis dar yra. Todėl Kroatijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius žurnalistų apsaugos standartus, išplėsti esamų apsaugos priemonių spektrą, kad būtų pagerinta žurnalistų apsauga, be kita ko, peržiūrėti teisinės nuostatas dėl garbės ir orumo įžeidimo ir skatinti platesniu mastu taikyti procesines taisykles, pagal kurias galima atmesti nepagrįstus ieškinius*.

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- iš dalies pakeitus teisės aktus, tam tikra pažanga padaryta stiprinant teisinę sistemą ir priežiūros mechanizmus, kad būtų užtikrintas sąžiningas ir skaidrus valstybinės reklamos paskirstymas nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis, įskaitant viešųjų pirkimų procedūrą, nors žiniasklaidos reguliavimo institucija dar turi priimti veiklos gaires. Kadangi šios rekomendacijos temoms taikomos Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatos, o teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje bus toliau stebimi reikšmingi pokyčiai ir pranešama apie jų poveikį, tolesni veiksmai bus pagrįsti Komisijos pagalba valstybėms narėms ir Europos žiniasklaidos laisvės akto vykdymo užtikrinimu.

REKOMENDACIJOS ITALIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis, atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, taip pat primindama atitinkamus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą priimtus įsipareigojimus ir per Europos semestrą pateiktą konkrečiai šaliai skirtą rekomendaciją dėl teisingumo sistemos veiksmingumo, Komisija daro šias išvadas:

- didelė tolesnė pažanga padaryta baigiant kurti baudžiamiesiems teismams ir prokuratūroms skirtą skaitmeninę bylų valdymo sistemą – dabar visiškai skaitmenizuota baudžiamųjų bylų nagrinėjimo pirmosios instancijos įstaigose procedūra. Kadangi dar reikia skaitmenizuoti kai kurias procedūras, Italijai rekomenduojama *visose instancijose baigti kurti skaitmeninę bylų valdymo sistemą*;
- dėl svarstomo pasiūlymo dėl teisės akto dėl interesų konfliktų tolesnės pažangos nepadaryta, o Deputatų Rūmams priėmus lobizmo įstatymo projektą, kurį šiuo metu vertina Senatas, nedidelė pažanga padaryta priimant išsamias taisykles dėl lobizmo, siekiant sukurti veikiantį lobizmo registrą. Todėl Italijai rekomenduojama *toliau dėti pastangas teisėkūros srityje, siekiant sistemingai reguliuoti interesų konfliktus, priimti išsamias taisykles dėl lobizmo ir sukurti veikiantį lobizmo registrą*;
- sprendžiant problemą, susijusią su dovanų teikimu per politinius fondus bei asociacijas, ir kuriant bendrą elektroninę informacijos apie partijų ir kampanijų finansavimą registrą pažangos nepadaryta, nes parlamente pateikti įstatymų projektai dar neaptarti. Todėl Italijai rekomenduojama *paspirtinti pastangas spręsti dovanų teikimo per politinius fondus bei asociacijas problemą ir sukurti bendrą elektroninę informacijos apie partijų ir kampanijų finansavimą registrą*;
- pažangos nepadaryta reformos projekto, susijusio su garbės ir orumo įžeidimu ir profesinės paslapties bei žurnalistų šaltinių apsauga, teisėkūros procese. Todėl Italijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius žurnalistų apsaugos standartus, toliau vykdyti garbės ir orumo įžeidimo reglamentavimo reformą, kartu užtikrinant spaudos laisvę*;
- nedidelė pažanga padaryta steigiant nacionalinę žmogaus teisių instituciją: imtasi pradinių veiksmų šiai iniciatyvai atnaujinti, tačiau parlamente dar svarstomi įvairūs įstatymų projektai. Todėl Italijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į JT Paryžiaus principus, įsteigti nacionalinę žmogaus teisių instituciją*.

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- tam tikra tolesnė pažanga padaryta užtikrinant, kad būtų nustatytos taisyklės ar mechanizmai, kuriais visuomeninei žiniasklaidai būtų teikiamas finansavimas, tinkamas jos su viešosiomis paslaugomis susijusiems įgaliojimams vykdyti, ir garantuojamas jos nepriklausomumas, nes parlamente pasistūmėta į priekį rengiant reformos įstatymą. Kadangi šios rekomendacijos temoms taikomos Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatos, o teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje bus toliau stebimi reikšmingi pokyčiai ir pranešama apie jų poveikį, tolesni veiksmai bus pagrįsti Komisijos pagalba valstybėms narėms ir Europos žiniasklaidos laisvės akto vykdymo užtikrinimu.

REKOMENDACIJOS KIPRUI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, taip pat primindama atitinkamus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą priimtus įsipareigojimus ir per Europos semestrą pateiktą konkrečiai šaliai skirtą rekomendaciją dėl teisingumo sistemos veiksmingumo, Komisija daro šias išvadas:

- nedidelė tolesnė pažanga padaryta vykdant Teisės tarnybos reformą ir nustatant veiksmingą sprendimų nevykdyti baudžiamojo persekiojimo arba nutraukti procesą peržiūros procedūrą. Kadangi parlamente dar svarstomi atitinkami teisės aktų projektai, Kiprui rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius standartus dėl prokuratūros nepriklausomumo ir savarankiškumo, užbaigti vykdomą Teisės tarnybos reformą ir įsteigti Generalinę prokuratūrą, taip pat nustatyti veiksmingą sprendimų nevykdyti baudžiamojo persekiojimo arba nutraukti procesą, be kita ko, nusikaltimų be aukų atvejais, peržiūros procedūrą;*
- didelį susirūpinimą ir toliau kelia teismo proceso trukmė, be to, vėluojama įsteigti nepriklausomą Teismų tarnybą, skirtą teismų administravimui supaprastinti. Kiprui rekomenduojama *toliau įgyvendinti planus įsteigti nepriklausomą Teismų tarnybą, kad būtų padidintas teisingumo veiksmingumas;*
- priėmus naujus teisės aktus dėl įdarbinimo, didelė pažanga padaryta vykdant teisės aktų reformą, kuria siekiama stiprinti Nepriklausomą kovos su korupcija instituciją ir užtikrinti, kad ji turėtų žmogiškųjų ir techninių išteklių savo užduotims veiksmingai atlikti. Siekiant užtikrinti, kad Nepriklausoma kovos su korupcija institucija būtų visapusiškai veiksminga, vis dar būtina imtis tolesnių priemonių. Kad tai būtų įgyvendinta, Kiprui rekomenduojama *didinti Nepriklausomos kovos su korupcija institucijos veiklos veiksmingumą.*

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- pateikus teisės aktų projektus, tam tikra pažanga padaryta siekiant: i) užtikrinti sąžiningą ir skaidrų valstybės ir valstybės valdomų įmonių reklamos išlaidų paskirstymą ir ii) stiprinti taisykles ir mechanizmus, kuriais siekiama gerinti nepriklausomą visuomeninės žiniasklaidos valdymą. Kadangi šių dviejų rekomendacijų temoms taikomos Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatos, o teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje bus toliau stebimi reikšmingi pokyčiai ir pranešama apie jų poveikį, tolesni veiksmai bus pagrįsti Komisijos pagalba valstybėms narėms ir Europos žiniasklaidos laisvės akto vykdymo užtikrinimu;
- didelė pažanga padaryta nustatant apsaugos priemonės, susijusias su generalinio auditoriaus ir generalinio auditoriaus pavaduotojo skyrimo procedūra, siekiant didinti jų nepriklausomumą: nustatyta terminuota neatnaujinama aštuonerių metų trukmės kadencija ir griežtesni jų skyrimo kvalifikacijos kriterijai. Tolesni pokyčiai šioje srityje bus toliau stebimi teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje;

REKOMENDACIJOS LATVIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis, atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykčius pokyčius, taip pat primindama atitinkamus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą priimtus įsipareigojimus, Komisija daro šias išvadas:

- tam tikra pažanga padaryta užtikrinant tinkamą apsaugą nuo nederamo politinio poveikio skiriant Aukščiausiojo Teismo teisėjus – paskelbtas ir parlamentui svarstyti pateiktas įstatymo projektas, pagal kurį leidžiama užginčyti parlamento sprendimus atmesti kandidatą. Kadangi ši reforma dar nepriimta, Latvijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius teisėjų skyrimo standartus, tęsti teisėkūros procesą, kad skiriant Aukščiausiojo Teismo teisėjus būtų užtikrintos tinkamos apsaugos nuo nederamo politinio poveikio priemonės*;
- sudarius laikiną savanorišką interesų grupių atstovų sąrašą, nedidelė pažanga padaryta užtikrinant veiksmingą lobizmo reglamentavimo teisės aktų įgyvendinimą. Kadangi vėluojama sukurti specialų atstovavimo interesų grupėms registrą, o viešai prieinama informacija tebėra ribota, Latvijai rekomenduojama *užtikrinti veiksmingą lobizmo reglamentavimo teisės aktų įgyvendinimą, be kita ko, sukurti specialų laikiną lobistų registrą*.

REKOMENDACIJOS LIETUVAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykčius pokyčius, Komisija daro šias išvadas:

- toliau vykdant teisinės pagalbos sistemų reformą padaryta nedidelė pažanga, nes sustabdytos diskusijos dėl teisinės pagalbos teikėjų atlyginimo lygio, o numatytus pakeitimus, kuriais siekiama mažinti teisinės pagalbos teikėjams tenkančią administracinę naštą, planuojama pradėti įgyvendinti 2026 m. Todėl Lietuvai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius teisinės pagalbos standartus, užbaigti teisinės pagalbos sistemos reformą, visų pirma užtikrinant tinkamas teisinės pagalbos teikėjų dalyvavimo sąlygas*;
- tam tikra tolesnė pažanga padaryta stiprinant pastangas didinti teisėjų skyrimo, visų pirma į Aukščiausiąjį Teismą, sistemos skaidrumą, nes darbo grupė, kuriai pavesta teikti pasiūlymus dėl galimų šios sistemos pakeitimų, pateikė savo išvadas ir šiuo metu rengiami siūlomi pakeitimai. Todėl Lietuvai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius teisėjų skyrimo standartus, stiprinti pastangas didinti teisėjų skyrimo sistemos skaidrumą, visų pirma įgyvendinant šiuo tikslu sudarytos darbo grupės pateiktus pasiūlymus*.

REKOMENDACIJOS LIUKSEMBURGUI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykčius pokyčius, Komisija daro šias išvadas:

- tam tikra tolesnė pažanga padaryta civilinio, baudžiamojo ir administracinio procesų skaitmenizacijos srityje: įsteigtas valdymo komitetas skaitmenizacijos iniciatyvoms koordinuoti ir nustatyti civilinio, baudžiamojo ir administracinio procesų etapai, kurie šiuo metu taikomi praktikoje. Kadangi teisingumo sistemos skaitmenizacijai paspartinti reikia imtis papildomų veiksmų, Liuksemburgui rekomenduojama aktyviau siekti *toliau plėtoti civilinio, baudžiamojo ir administracinio procesų skaitmenizaciją*;
- turint omenyje tolesnį teisėkūros darbą, susijusį su atitinkama reforma, tam tikra tolesnė pažanga padaryta užbaigiant oficialių dokumentų atskleidimo teisinės sistemos reformą. Todėl Liuksemburgui rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius standartus, dėti daugiau pastangų siekiant užbaigti teisės susipažinti su oficialiais dokumentais teisinės sistemos reformą*.

REKOMENDACIJOS VENGRIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius ir primindama pareigą laikytis su teisės viršenybe susijusių ESTT sprendimų ir šalies skyriuje nurodytų su teisės viršenybe susijusių pažeidimo nagrinėjimo procedūrų, taip pat Komisijos vertinimą pagal bendrą sąlygų režimą, atitinkamus susirūpinimą keliančius klausimus, iškeltus per Europos Parlamento pagal ES sutarties 7 straipsnio 1 dalį inicijuotą procedūrą, atitinkamus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą priimtus įsipareigojimus ir per Europos semestrą pateiktas konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas dėl kovos su korupcija sistemos stiprinimo ir geresnio sprendimų priėmimo proceso kokybės bei skaidrumo užtikrinimo, Komisija daro šias išvadas:

- jokios pažangos nepadaryta užtikrinant bylų paskirstymo žemesnės instancijos teismuose sistemų skaidrumą, nes ankstesnė vyriausybė bylų paskirstymo taisyklių trūkumus ėmėsi šalinti tik Aukščiausiojo Teismo (*Kúria*) lygmeniu. Todėl Vengrijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius bylų paskirstymo standartus, didinti bylų paskirstymo žemesnės instancijos teismuose sistemų skaidrumą*;
- jokios tolesnės pažangos dar nepadaryta siekiant užtikrinti nuolatinį struktūruotą teisėjų, prokurorų ir teismų bei prokuratūrų darbuotojų atlyginimo didinimą. Todėl Vengrijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius standartus dėl teisingumo sistemos darbuotojų atlyginimo, imtis priemonių siekiant užtikrinti, kad nuolatinis teisėjų, prokurorų ir teismų bei prokuratūrų darbuotojų atlyginimo didinimas vyktų struktūruotai*;
- priėmus naujus teisės aktus, kuriais toliau plėtojama turto deklaracijų sistema, rekomendacija toliau tobulinti turto deklaracijų sistemą ir numatyti veiksmingą priežiūrą bei vykdymo užtikrinimą visiškai įgyvendinta. Jokios pažangos kol kas nepadaryta rengiant visapusiškas teisėkūros reformas, susijusias su lobizmu ir „sukamųjų durų“ reiškiniu. Kadangi šios sąžiningumo užtikrinimo taisyklių spragos tebėra nepašalintos, Vengrijai rekomenduojama *stiprinti sąžiningumo užtikrinimo sistemą ir priimti visapusiškas teisėkūros reformas, susijusias su lobizmu ir „sukamųjų durų“ reiškiniu*;
- jokios akivaizdžios pažangos nepadaryta atliekant tyrimus, vykdam būdžiamąjį persekiojimą ir priimant galutinius sprendimus aukšto lygio korupcijos bylose, nes dar neįsigaliojo neseniai inicijuoti teigiami kovos su korupcija sistemos pokyčiai. Todėl Vengrijai rekomenduojama *imtis tolesnių priemonių, kad būtų pasiekti tinkami rezultatai atliekant tyrimus, vykdam būdžiamąjį persekiojimą ir priimant galutinius sprendimus aukšto lygio korupcijos bylose*;
- tam tikra pažanga padaryta užtikrinant, kad nebūtų pilietinės visuomenės organizacijų darbui trukdančių kliūčių, ir skatinant saugią ir palankią pilietinę erdvę: be kita ko, uždaryta Suvereniteto apsaugos tarnyba, tačiau teisės aktai, kuriais ribojamos šių organizacijų veiklos galimybės, nepanaikinti. Todėl Vengrijai rekomenduojama *toliau siekti užtikrinti, kad nebūtų pilietinės visuomenės organizacijų darbui trukdančių kliūčių, be kita ko, panaikinant teisės aktus, kuriais ribojamos jų veiklos galimybės, ir toliau skatinti saugią ir palankią pilietinę erdvę*.

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- tam tikra pažanga padaryta diegiant mechanizmus, kuriais, atsižvelgiant į europinius standartus dėl žiniasklaidos reguliavimo institucijų nepriklausomumo, didinamas žiniasklaidos reguliavimo institucijos funkcinis nepriklausomumas, nes neseniai buvo priimti teisės aktai, kuriais nustatytos šios srities reformos;
- kol kas jokios pažangos nepadaryta užtikrinant sąžiningą ir skaidrų valstybės ir valstybės valdomų įmonių reklamos išlaidų paskirstymą, nes nepateikta pasiūlymų dėl jokių teisėkūros ar kitų priemonių;
- tam tikra pažanga padaryta stiprinant taisykles ir mechanizmus, kuriais, atsižvelgiant į europinius visuomeninės žiniasklaidos standartus, siekiama gerinti nepriklausomą visuomeninės žiniasklaidos valdymą ir didinti jos redakcinę nepriklausomybę, nes neseniai buvo priimti teisės aktai, kuriais nustatytos šios srities reformos.

Kadangi trijų pirmiau išdėstytų rekomendacijų temoms taikomos Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatos, o teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje bus toliau stebimi reikšmingi pokyčiai ir pranešama apie jų poveikį, tolesni veiksmai bus pagrįsti Komisijos pagalba valstybėms narėms ir Europos žiniasklaidos laisvės akto vykdymo užtikrinimu.

REKOMENDACIJOS MALTAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, taip pat primindama atitinkamus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą priimtus įsipareigojimus ir per Europos semestrą pateiktą konkrečiai šaliai skirtą rekomendaciją dėl teisingumo sistemos veiksmingumo, Komisija daro šias išvadas:

- tolesnės pažangos nepadaryta vykdant pasiūlytą reformą, kuria siekiama į vyriausiojo teisėjo skyrimo procedūrą įtraukti teismines institucijas; politinės diskusijos tebesitęsia. Kadangi ši reforma dar neįgyvendinta, Maltai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius teisėjų skyrimo standartus, toliau vykdyti reformas, kad į vyriausiojo teisėjo skyrimo procedūrą būtų įtrauktos teisminės institucijos*;
- jokios tolesnės pažangos nepadaryta siekiant didinti teisingumo veiksmingumą, ypač sutrumpinti proceso trukmę; tai tebėra yra vienas iš susirūpinimą keliančių klausimų. Todėl Maltai rekomenduojama *imtis iniciatyvų stiprinti pajėgumus, pertvarkyti teismo procedūras ir spartinti skaitmenizaciją, kad būtų padidintas teisingumo veiksmingumas*;
- nedidelė pažanga padaryta sprendžiant problemas, susijusias su tyrimų aukšto lygio korupcijos bylose trukme: policija ir generalinis prokuroras toliau stiprina savo pajėgumus ir pradėjo naujus tyrimus bei baudžiamojo persekiojimo procesus. Turint omeny daug susikaupusių neišnagrinėtų teismo bylų, teisėjų darbo krūvį ir tai, kad pirminį nagrinėjimą atlieka nedidelė keturių magistratų grupė, jokios akivaizdžios pažangos nepadaryta galutinių sprendimų priėmimo srityje. Todėl Maltai rekomenduojama aktyviau *spręsti problemas, susijusias su tyrimų aukšto lygio korupcijos bylose trukme, ir pasiekti akivaizdžiai gerų rezultatų galutinių sprendimų priėmimo srityje*;
- nedidelė pažanga padaryta priimant tolesnes teisėkūros ir kitas apsaugos priemones, skirtas žurnalistų darbo aplinkai gerinti, be kita ko, teisei susipažinti su oficialiais dokumentais stiprinti: surengtos viešos konsultacijos ir pradėjo veikti e. valdymo sistema. Kadangi problemų vis dar yra, Maltai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius standartus dėl žurnalistų apsaugos ir dėl teisės susipažinti su oficialiais dokumentais, priimti teises apsaugos priemones, skirtas žurnalistų darbo aplinkai gerinti ir teisei susipažinti su oficialiais dokumentais stiprinti*;
- vyriausybei įsteigus Viešųjų konsultacijų departamentą, nedidelė pažanga padaryta nustatant oficialią visuomenės dalyvavimo teisėkūros procese sistemą. Kadangi teisėkūros reformos dar neįgyvendintos, Maltai rekomenduojama *nustatyti oficialią visuomenės dalyvavimo teisėkūros procese sistemą*;
- jokios pažangos nepadaryta įgyvendinant priemones, kad, atsižvelgiant į JT Paryžiaus principus, būtų įsteigta nacionalinė žmogaus teisių institucija, nes įstatymas vis dar rengiamas. Todėl Maltai rekomenduojama, *atsižvelgiant į JT Paryžiaus principus, įsteigti nacionalinę žmogaus teisių instituciją*.

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- tam tikra pažanga padaryta stiprinant taisykles ir mechanizmus, kuriais, atsižvelgiant į europinius visuomeninės žiniasklaidos standartus, siekiama gerinti nepriklausomą visuomeninės žiniasklaidos valdymą ir didinti jos redakcinę nepriklausomybę, nes priimti teisės aktai, kuriais reglamentuojami tam tikri šio klausimo aspektai. Kadangi šios rekomendacijos temoms taikomos Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatos, o teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje bus toliau stebimi reikšmingi pokyčiai ir pranešama apie jų poveikį, tolesni veiksmai bus pagrįsti Komisijos pagalba valstybėms narėms ir Europos žiniasklaidos laisvės akto vykdymo užtikrinimu.

REKOMENDACIJOS NYDERLANDAMS

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, Komisija daro šias išvadas:

- nedidelė pažanga padaryta nustatant griežtesnes vyriausybės ir parlamento narių atžvilgiu vykdomos lobistinės veiklos skaidrumo taisykles – vyriausybė paskelbė apie ketinimą sukurti skaidrumo registrą. Nyderlandams rekomenduojama *priimti teisės aktų nuostatas, kuriomis būtų nustatytos griežtesnės vyriausybės ir parlamento narių atžvilgiu vykdomos lobistinės veiklos skaidrumo taisyklės*;
- tam tikra pažanga padaryta įgyvendinant numatytą visuomeninės žiniasklaidos reformą, kuria siekiama stiprinti jos valdymą ir gebėjimą laikytis žurnalistikos standartų: šiuo metu vykdomi parengiamieji visuomeninės žiniasklaidos reformos darbai, o parlamentui svarstyti pateiktas vietos visuomeninių transliuotojų įstatymo projektas. Kadangi kai kurioms šios rekomendacijos dalims taikomos Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatos, o teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje bus toliau stebimi reikšmingi pokyčiai ir pranešama apie jų poveikį, tolesni veiksmai bus pagrįsti Komisijos pagalba valstybėms narėms ir Europos žiniasklaidos laisvės akto vykdymo užtikrinimu. Todėl Nyderlandams rekomenduojama *toliau dirbti siekiant užtikrinti, kad visuomeninė žiniasklaida laikytųsi žurnalistikos standartų*.

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- skyrus papildomų lėšų ir darbo krūvio mažinimo priemonėms ėmus duoti rezultatų, didelė pažanga padaryta gerinant darbo sąlygas teisingumo sistemoje ir sprendžiant darbuotojų trūkumo problemą. Tolesni pokyčiai šioje srityje bus toliau stebimi teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje;
- užtikrinus papildomas lėšas ir pasiryžus tęsti valstybės valdžios institucijų dialogą, tam tikra tolesnė pažanga padaryta įgyvendinant Valstybinės teisinės valstybės komisijos pasiūlymus, kuriais siekiama stiprinti teisinės valstybės kultūrą. Tolesni pokyčiai šioje srityje bus toliau stebimi teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje;

REKOMENDACIJOS AUSTRIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, Komisija daro šias išvadas:

- jokios pažangos nepadaryta siekiant užtikrinti, kad skiriant administracinių teismų pirmininkus / pirmininko pavaduotojus būtų įtraukiamos teisminės institucijos. Todėl, turint omenyje nuolat susirūpinimą keliančius klausimus, Austrijai rekomenduojama *dėti daugiau pastangų siekiant užtikrinti, kad, atsižvelgiant į europinius standartus dėl teisėjų skyrimo ir teismų pirmininkų atrankos, skiriant administracinių teismų pirmininkus būtų įtraukiamos teisminės institucijos*;
- tam tikra pažanga padaryta steigiant nepriklausomą federalinę prokuratūrą – pateiktas reformos projektas ir dėl jo surengtos viešos konsultacijos. Todėl Austrijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius standartus dėl prokuratūros nepriklausomumo ir savarankiškumo, toliau vykdyti šią reformą siekiant įsteigti nepriklausomą federalinę prokuratūrą, be kita ko, užtikrinti nepriklausomą specializuotos kovos su korupcija prokuratūros veikimą*;
- jokios tolesnės pažangos nepadaryta nustatant taisykles dėl informacijos apie parlamento narių turtą ir interesus atskleidimo, nes nuo 2025 m. gegužės mėn., kai vyko paskutinės parlamento frakcijų diskusijos dėl tokių taisyklių nustatymo, per naująją kadenciją nesiimta jokių veiksmų šiam klausimui spręsti. Todėl Austrijai rekomenduojama *nustatyti veiksmingas parlamento narių turto ir interesų deklaravimo taisykles, įskaitant veiksmingas stebėsenos ir sankcijų taikymo mechanizmus*;
- jokios pažangos nepadaryta stiprinant lobizmo reglamentavimo sistemą, nes nesiimta jokių veiksmų, kad būtų išplėsta lobizmo teisės aktų ir įpareigojimų viešai skelbti informaciją skaidrumo registre taikymo sritis. Todėl Austrijai rekomenduojama *priimti pasiūlymą dėl teisės akto, kuriuo būtų sustiprinta lobizmo reglamentavimo sistema, įskaitant skaidrumo registrą*.

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- didelė pažanga padaryta siekiant užtikrinti tinkamą nuostatų, susijusių su sąžiningu valstybinės reklamos paskirstymu, įgyvendinimą ir vykdymą, nes priimti teisės aktai ir vyriausybės gairės, kuriais šis klausimas reglamentuojamas. Kadangi šios rekomendacijos temoms taikomos Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatos, o teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje bus toliau stebimi reikšmingi pokyčiai ir pranešama apie jų poveikį, tolesni veiksmai bus pagrįsti Komisijos pagalba valstybėms narėms ir Europos žiniasklaidos laisvės akto vykdymo užtikrinimu.

REKOMENDACIJOS LENKIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, taip pat primindama pareigą laikytis su teisine valstybe susijusių ES Teisingumo Teismo sprendimų ir šalies skyriuje nurodytą su teisine valstybe susijusią pažeidimo nagrinėjimo procedūrą, taip pat atitinkamus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą priisimtus įsipareigojimus, Komisija daro šias išvadas:

- tam tikra tolesnė pažanga padaryta įgyvendinant Teisinės valstybės veiksmų planą, be kita ko, kiek tai sietina su Nacionaline teisėjų taryba ir Konstituciniu tribunolu: vyriausybė toliau rengė įstatymų projektus, kuriais siekiama stiprinti teismų nepriklausomumą, taip pat paskirti Nacionalinės teisėjų tarybos nariai teisėjai, dauguma – iš teisėjų, kuriuos iš anksto atrinko jų kolegos. Todėl Lenkijai rekomenduojama *tęsti šio veiksmų plano įgyvendinimo procesą*;
- nedidelė tolesnė pažanga padaryta įgyvendinant rekomendaciją toliau vykdyti reformą siekiant teisingumo ministro pareigas atskirti nuo generalinio prokuroro pareigų, taip pat užtikrinti funkcinę prokuratūros nepriklausomumą nuo vyriausybės – dabar tolesnė pažanga priklauso nuo atliekamo teisėkūros darbo rengiant poįstatymines nuostatas, kuriomis būtų sureguliuotos prokuratūros padalinių funkcijos numatytoje naujoje sistemoje. Todėl Lenkijai rekomenduojama *toliau vykdyti reformą, kad teisingumo ministro funkcijos būtų atskirtos nuo generalinio prokuroro funkcijų ir kad būtų užtikrintas funkcinis prokuratūros nepriklausomumas nuo vyriausybės*;
- jokios pažangos nepadaryta nustatant lobizmo taisykles ir nedidelė pažanga padaryta kuriant standartizuotą internetinę valstybės pareigūnų ir parlamento narių turto deklaracijų sistemą, nes vyriausybė paskelbė apie ketinimą šią sistemą pertvarkyti. Todėl Lenkijai rekomenduojama *nustatyti lobizmo taisykles ir sukurti standartizuotą internetinę valstybės pareigūnų ir parlamento narių turto deklaracijų sistemą, kartu užtikrinant veiksmingą tikrinimą*;
- tam tikra tolesnė pažanga padaryta užtikrinant nepriklausomus ir veiksmingus korupcijos tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą už ją, tačiau jokios pažangos nepadaryta sprendžiant plataus masto aukščiausio lygio vadovų imuniteto klausimą ir naikinant nuostatas dėl nebaudžiamumo. Todėl Lenkijai rekomenduojama *toliau dėti pastangas siekiant užtikrinti nepriklausomus ir veiksmingus korupcijos tyrimus ir baudžiamąjį persekiojimą už ją, spręsti plataus masto aukščiausio lygio vadovų imuniteto klausimą ir panaikinti nuostatas dėl nebaudžiamumo, kad būtų galima pasiekti akivaizdžiai gerų rezultatų aukšto lygio korupcijos byloje*;
- pateikus įstatymo projektą ir dėl jo surengus viešas konsultacijas, tam tikra tolesnė pažanga padaryta siekiant užtikrinti, kad veiklos licencijos žiniasklaidos priemonėms būtų išduodamos laikantis sąžiningų, skaidrių ir nediskriminacinių procedūrų. Todėl Lenkijai rekomenduojama *toliau vykdyti šią teisėkūros veiklą siekiant užbaigti reformas ir užtikrinti, kad veiklos licencijos žiniasklaidos priemonėms būtų išduodamos laikantis sąžiningų, skaidrių ir nediskriminacinių procedūrų*.

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- tam tikra tolesnė pažanga padaryta vykdant reformas, kuriomis siekiama užtikrinti veiksmingą nepriklausomo visuomeninės žiniasklaidos valdymo ir jos redakcinės nepriklausomybės teisės aktų sistemą, – pateiktas įstatymo projektas ir dėl jo surengtos viešos konsultacijos. Kadangi šios rekomendacijos temoms taikomos Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatos, o teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje bus toliau stebimi reikšmingi pokyčiai ir pranešama apie jų poveikį, tolesni veiksmai bus pagrįsti Komisijos pagalba valstybėms narėms ir Europos žiniasklaidos laisvės akto vykdymo užtikrinimu.
- tam tikra tolesnė pažanga padaryta gerinant pilietinės visuomenės veikimo sistemą, atsižvelgiant į europinius pilietinės visuomenės organizacijų standartus, nes šiuo metu vyksta teisėkūros darbai siekiant iš dalies pakeisti įstatymą, kuriuo reglamentuojama visuomenei naudinga ir savanoriška veikla. Tolesni pokyčiai šioje srityje bus toliau stebimi teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje;

REKOMENDACIJOS PORTUGALIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, taip pat primindama atitinkamus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą priimtus įsipareigojimus ir per Europos semestrą pateiktas konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas dėl administracinių ir mokesčių teismų veiksmingumo, Komisija daro šias išvadas:

- jokios tolesnės pažangos nepadaryta didinant teisingumo sistemos, visų pirma administracinių ir mokesčių teismų, veiksmingumą – šių teismų veiksmingumas toliau mažėja. Todėl, taip pat atsižvelgiant į susirūpinimą dėl to, kad blogėjančios sąlygos ir mažėjantis saugumas teismuose ir prokuratūroje daro poveikį teismų veikimui, Portugalijai rekomenduojama *dėti daugiau pastangų siekiant didinti teisingumo sistemos veiksmingumą, be kita ko, užtikrinant tinkamą infrastruktūrą ir įrangą teismų ir prokuratūros pastatuose*;
- kadangi dar kyla sunkumų užtikrinant visapusišką skaitmenizaciją, Portugalijai rekomenduojama *imtis tolesnių veiksmų teisingumo sistemos skaitmenizacijai gerinti, be kita ko, tobulinant teismo sprendimų skelbimą internete, didinant jų skaitmeninį prieinamumą ir sprendžiant problemas, turinčias įtakos bylų valdymo sistemai*;
- priėmus įstatymą dėl lobizmo, tam tikra pažanga padaryta lobizmo reguliavimo srityje. Kadangi reikia imtis tolesnių įgyvendinimo veiksmų, o lobizmo registras dar neįdiegtas, Portugalijai rekomenduojama *užtikrinti, kad būtų sukurtas ir greitai pradėtų veikti viešasis lobizmo registras, be kita ko, skiriant jo veiksmingam veikimui būtinų išteklių*;
- tam tikra pažanga padaryta užbaigiant reformas, skirtas teisėkūros skaidrumui didinti, visų pirma įgyvendinant poveikio vertinimo priemones, nes parlamentas šiuo metu taiko naujas priemones, tačiau dar reikia imtis veiksmų, kad būtų įdiegta poveikio teisės aktams skaidrumo sistema, o suinteresuotųjų subjektų dalyvavimas vyriausybei rengiant teisėkūros iniciatyvas ir atliekant *ex post* poveikio vertinimus tebėra ribotas. Todėl Portugalijai rekomenduojama *vyriausybės lygmeniu didinti teisėkūros skaidrumą, visų pirma įgyvendinant poveikio vertinimo priemones*.

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- didelė pažanga padaryta įgyvendinant priemones, kuriomis siekiama užtikrinti bendrųjų baudžiamojo proceso teisės aktų tinkamumą sudėtingiems baudžiamiesiems procesams veiksmingai vykdyti, nes parlamente šiuo metu svarstomos naujos priemonės, kuriomis siekiama didinti sudėtingų baudžiamųjų procesų veiksmingumą. Tolesni pokyčiai šioje srityje bus toliau stebimi teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje;

REKOMENDACIJOS RUMUNIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, taip pat primindama atitinkamus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą priimtus įsipareigojimus ir per Europos semestrą pateiktą konkrečiai šaliai skirtą rekomendaciją dėl sprendimų priėmimo nuspėjamumo ir kokybės, Komisija daro šias išvadas:

- toliau įgyvendinami teisingumo srities įstatymai, o tai padeda tobulinti teisės aktų sistemą, kuria reglamentuojamas teisminių institucijų nepriklausomumas ir veikimas, tačiau, Aukštajam kasaciniam ir teisingumo teismui priėmus sprendimą, sustabdytas įvairių su teisminėmis institucijomis susijusių aspektų svarstymas. Todėl Rumunijai rekomenduojama *tęsti teisingumo srities įstatymų įgyvendinimo vertinimą išsamiai konsultuojantis su atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais, be kita ko, dėl priemonių, skirtų teisminių institucijų veiksmingumui toliau didinti ir jų valdymui gerinti*;
- sustabdžius įvairių su teisminėmis institucijomis susijusių aspektų svarstymą, kol kas pažangos nepadaryta stiprinant apsaugos priemones, skirtas aukšto rango prokurorų nepriklausomumui ir teisminės policijos organizavimui bei veikimui užtikrinti. Todėl Rumunijai rekomenduojama *spartinti teisėkūros darbą siekiant sustiprinti apsaugos priemones, kuriomis būtų užtikrintas aukšto rango prokurorų nepriklausomumas ir teisminės policijos organizavimas bei veikimas*;
- nepadaryta jokios tolesnės pažangos užtikrinant veiksmingą teismų sistemoje padarytų korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų tyrimą ir baudžiamąjį persekiojimą už jas, nes nesiimta jokių priemonių likusiems trūkumams pašalinti. Rumunijai rekomenduojama *imtis priemonių, kad būtų užtikrintas veiksmingas teismų sistemoje padarytų nusikalstamų veikų, įskaitant korupcinio pobūdžio nusikalstamas veikas, tyrimas ir baudžiamasis persekiojimas už jas*;
- 2025 m. lapkričio mėn. priėmus naują įstatymą, kuriuo deputatai ir senatoriai įpareigojami registruoti susitikimus su trečiosiomis šalimis dėl teisėkūros iniciatyvų, visiškai įgyvendinta rekomendacija nustatyti parlamento narių atžvilgiu vykdomos lobistinės veiklos taisyklės. Tam tikra pažanga padaryta užtikrinant turto deklaravimo sistemos veiksmingumą – parengtas įstatymo, kuriuo siekiama atnaujinti esamą sąžiningumo užtikrinimo teisinę sistemą, projektas. Todėl Rumunijai rekomenduojama *užbaigti teisėkūros procesą, siekiant užtikrinti turto deklaravimo sistemos veiksmingumą*;
- tam tikra tolesnė pažanga padaryta sprendžiant dažno naudojimosi vyriausybės nepaprastosios padėties potvarkiais problemą ir užtikrinant veiksmingas viešas konsultacijas, tačiau praktikoje vis dar esama trūkumų. Todėl Rumunijai rekomenduojama *dėti daugiau pastangų siekiant išspręsti dažno naudojimosi vyriausybės nepaprastosios padėties potvarkiais problemą ir prieš priimant teisės aktus užtikrinti veiksmingas viešas konsultacijas*;
- nacionalinių žmogaus teisių institucijų akreditavimo srityje pažangos nepadaryta, nes dar nepriimtas atitinkamas sprendimas, o vyriausybė neišsprendė problemų, susijusių su dviejų organizacijų, kurias ji pasiūlė paskirti nacionalinėmis žmogaus teisių institucijomis, atitiktimi Paryžiaus principams. Todėl Rumunijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į JT Paryžiaus principus, tęsti nacionalinių žmogaus teisių institucijų akreditavimo procesą*.

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- nedidelė pažanga padaryta stiprinant taisykles ir mechanizmus, kuriais siekiama gerinti nepriklausomą visuomeninės žiniasklaidos valdymą ir didinti jos redakcinę nepriklausomybę, nes šiuo klausimu sudaryta tarpžinybinė darbo grupė. Kadangi šios rekomendacijos temoms taikomos Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatos, o teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje bus toliau stebimi reikšmingi pokyčiai ir pranešama apie jų poveikį, tolesni veiksmai bus pagrįsti Komisijos pagalba valstybėms narėms ir Europos žiniasklaidos laisvės akto vykdymo užtikrinimu.

REKOMENDACIJOS SLOVĖNIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, taip pat primindama atitinkamus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą priisimtus įsipareigojimus, Komisija daro šias išvadas:

- nedidelė tolesnė pažanga padaryta užtikrinant rezultatus korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų tyrimų, baudžiamojo persekiojimo už jas ir galutinių sprendimų dėl jų priėmimo srityse: tyrimų rezultatai tebėra kuklūs, o baudžiamojo persekiojimo ir galutinių sprendimų priėmimo, be kita ko, aukšto lygio korupcijos bylose, – vidutiniai, nors dedamos tam tikros pastangos stiprinti valstybės prokuratūrų pajėgumus. Todėl Slovėnijai rekomenduojama *imtis tolesnių priemonių, kad būtų užtikrinti rezultatai atliekant korupcinio pobūdžio nusikalstamų veikų tyrimus, vykdant baudžiamąjį persekiojimą už jas ir priimant galutinius sprendimus, be kita ko, aukšto lygio bylose;*
- priėmus Įstatymą dėl apsaugos priemonių, susijusių su strateginiais ieškiniais dėl visuomenės dalyvavimo, ir Žiniasklaidos įstatymą, tam tikra tolesnė pažanga padaryta teisėkūros ir ne teisėkūros apsaugos priemonių, skirtų žurnalistų apsaugai gerinti, priėmimo srityje, tačiau dar yra problemų. Todėl Slovėnijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius žurnalistų apsaugos standartus, išplėsti esamų apsaugos priemonių spektrą, kad būtų pagerinta žurnalistų apsauga.*

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- nedidelė tolesnė pažanga padaryta užbaigiant reformas, kuriomis siekiama nustatyti taisykles ar mechanizmus, kuriais visuomenei žiniasklaidai būtų teikiamas finansavimas, tinkamas jos su viešosiomis paslaugomis susijusiems įgaliojimams vykdyti, kartu garantuojant jos nepriklausomumą, nes sprendžiamos Slovėnijos nacionalinės naujienų tarnybos (STA) finansinės problemos ir šiek tiek sumažėjo Slovėnijos nacionalinio radijo ir televizijos (RTV) finansinės problemos. Kadangi šios rekomendacijos temai taikomos Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatos, o teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje bus toliau stebimi reikšmingi pokyčiai ir pranešama apie jų poveikį, tolesni veiksmai bus pagrįsti Komisijos pagalba valstybėms narėms ir Europos žiniasklaidos laisvės akto vykdymo užtikrinimu.

REKOMENDACIJOS SLOVAKIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, taip pat primindama šalies skyriuje nurodytą su teisine valstybe susijusią pažeidimo nagrinėjimo procedūrą, atitinkamus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą prisiimtus įsipareigojimus ir per Europos semestrą pateiktą konkrečiai šaliai skirtą rekomendaciją dėl teismų sistemos, įskaitant jos nepriklausomumą, ir kovos su korupcija sistemos veiksmingumo, Komisija daro šias išvadas:

- tam tikra pažanga padaryta dėl priemonių, skirtų užtikrinti pakankamas nepriklausomumo garantijas Teisėjų tarybos narių atleidimo iš pareigų srityje, nes parengtas pakeitimų projektas, kuriuo siekiama spręsti jų atleidimo iš pareigų pirma laiko klausimą. Kadangi šis teisėkūros procesas tebevyksta, Slovakijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius teisėjų tarybų nepriklausomumo standartus, toliau vykdyti reformas siekiant užtikrinti pakankamas Teisėjų tarybos nepriklausomumo garantijas, be kita ko, jos narių atleidimo iš pareigų srityje;*
- didelė pažanga padaryta užtikrinant, kad būtų nustatytos pakankamos apsaugos priemonės ir kad jų būtų laikomasi tais atvejais, kai teisėjai už piktnaudžiavimą teise priimant sprendimus traukiami baudžiamojon atsakomybėn, nes vyriausybė paprašė Venecijos komisijos šiuo klausimu pateikti nuomonę. Gavus šią nuomonę ir patvirtinus Slovakijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano pakeitimus, Teisingumo ministerija pateikė įstatymo, kuriuo ši nusikalstama veika būtų panaikinta, projektą. Atsižvelgiant į padarytus Slovakijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano pakeitimus, Slovakijai rekomenduojama *imtis būtinų veiksmų, kad būtų panaikintas piktnaudžiavimo teise nusikaltimas;*
- nepadaryta jokios akivaizdžios pažangos atliekant veiksmingus aukšto lygio korupcijos atvejų tyrimus ir vykdant baudžiamąjį persekiojimą už juos, nes ir toliau kyla susirūpinimas dėl kovos su korupcija sistemos, o pajėgumai nustatyti ir tirti aukšto lygio korupcijos atvejus ir vykdyti baudžiamąjį persekiojimą už juos dar labiau susilpnėjo. Atsižvelgiant į tai, kad korupcijos bylose labai sumažėjo kaltinimų, kaltinamųjų aktų ir apkaltinamųjų nuosprendžių, taip pat į nuolatinę generalinio prokuroro praktiką panaikinti galutinius policijos ir prokuratūros sprendimus, Slovakijai rekomenduojama *pasiekti akivaizdžiai gerų rezultatų kovojant su korupcinio pobūdžio nusikalstamomis veikomis, ypač aukšto lygio bylose, be kita ko, užkertant kelią bet kokiai nederamai kišimuisi ir apribojant generalinio prokuroro galimybes naudotis įgaliojimais panaikinti galutinius tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo institucijų sprendimus;*
- ėmusi pirmųjų veiksmų įstatymo projektui parengti, nedidelė pažanga padaryta lobistinės veiklos reglamentavimo srityje, o priėmus neprivalomą aukščiausio lygio vykdomąsias pareigas einančių asmenų elgesio kodeksą ir parlamento narių elgesio kodeksą tam tikra tolesnė pažanga padaryta pertvarkant interesų konfliktų taisykles. Vis dėlto jokios pažangos nepadaryta stiprinant turto deklaravimo sistemą. Todėl Slovakijai rekomenduojama *pateikti pasiūlymų dėl lobizmo reglamentavimo, stiprinti turto deklaravimo ir tikrinimo sistemą ir toliau dėti pastangas pertvarkyti interesų konfliktų taisykles;*
- nedidelė pažanga padaryta toliau nustatant teisėkūros ir kitas apsaugos priemones, skirtas žurnalistų fiziniam saugumui didinti ir jų darbo aplinkai gerinti, įskaitant įstatymo dėl garbės ir orumo įžeidimo reformą. Todėl Slovakijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius žurnalistų apsaugos standartus, toliau siekti nustatyti teisėkūros ir kitas apsaugos priemones, skirtas žurnalistų fiziniam saugumui didinti ir jų darbo aplinkai gerinti, įskaitant įstatymo dėl garbės ir orumo įžeidimo reformą;*

- jokios pažangos nepadaryta užtikrinant veiksmingas viešas konsultacijas ir suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą teisėkūros procese, o tai ir toliau kelia susirūpinimą. Todėl Slovakijai rekomenduojama *užtikrinti įtraukų ir skaidrų teisėkūros procesą, be kita ko, garantuojant veiksmingas viešas konsultacijas ir suinteresuotųjų subjektų dalyvavimą teisėkūros procese ir sprendžiant dažno naudojimosi paspartinta procedūra problemą.*

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- jokios pažangos nepadaryta stiprinant taisykles ir mechanizmus, kuriais, atsižvelgiant į europinius visuomeninės žiniasklaidos standartus, siekiama atkurti ir dar labiau apsaugoti nepriklausomą visuomeninės žiniasklaidos valdymą ir jos redakcinę nepriklausomybę. Kadangi šios rekomendacijos temoms taikomos Europos žiniasklaidos laisvės akto nuostatos, o teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje bus toliau stebimi reikšmingi pokyčiai ir pranešama apie jų poveikį, tolesni veiksmai bus pagrįsti Komisijos pagalba valstybėms narėms ir Europos žiniasklaidos laisvės akto vykdymo užtikrinimu.

REKOMENDACIJOS SUOMIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, Komisija daro šias išvadas:

- nedidelė pažanga padaryta įgyvendinant rekomendaciją dėl visuomeninių teisėjų skyrimo, nes Teisinės valstybės garantijų ir teismų sistemos plėtojimo darbo grupė toliau nagrinėja šį klausimą ir iki 2026 m. pabaigos turėtų paskelbti savo darbo memorandumą. Todėl Suomijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius teismų nepriklausomumo standartus, toliau vykdyti visuomeninių teisėjų sistemos reformą*;
- kadangi teismo procesų skaitmenizacijos srityje dar yra spragų, Suomijai rekomenduojama *imtis tolesnių veiksmų teisingumo sistemos skaitmenizacijai gerinti, be kita ko, didinant galimybes naudotis skaitmeninėmis priemonėmis, skirtomis teismo procesams internete inicijuoti ir stebėti*;
- tam tikra pažanga padaryta stiprinant ministrų ir kitų asmenų, kuriems pavesta eiti aukščiausio lygio vykdomąsias pareigas, sąžiningumo ir atskaitomybės užtikrinimo sistemą, nes priimtos taisyklės, taikomos vyriausybės nariams pasibaigus jų tarnybos laikui, o Kovos su korupcija strategijoje ir veiksmų plane numatyta 2026 m. pagrindines ministrams skirtas rekomendacijas dėl kovos su korupcija ir sąžiningumo skatinimo išdėstyti viename specialiaame dokumente. Kadangi šis elgesio kodeksas dar nepatvirtintas, Suomijai rekomenduojama *stiprinti ministrams ir kitiems asmenims, kuriems pavesta eiti aukščiausio lygio vykdomąsias pareigas, taikomą sąžiningumo ir atskaitomybės užtikrinimo sistemą, priimant jiems skirtą elgesio kodeksą*;
- padaryta nedidelė pažanga toliau vykdant Vyriausybės veiklos atvirumo įstatymo reformą: užsakyta atlikti du tyrimus ir numatoma sudaryti darbo grupę pasiūlymui dėl teisės akto parengti. Kadangi ši reforma dar svarstoma, Suomijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius standartus dėl teisės susipažinti su oficialiais dokumentais, toliau vykdyti Vyriausybės veiklos atvirumo įstatymo reformą, kad būtų užtikrintos veiksmingos galimybės susipažinti su dokumentais*.

Dėl kitų 2025 m. rekomendacijų Komisija daro išvadą, kad:

- sudarius darbo grupę, kuri turi parengti atitinkamus teisės aktus, susijusius su ES kovos su korupcija direktyvos perkėlimu į nacionalinę teisę, padaryta nedidelė pažanga įgyvendinant rekomendaciją tęsti kyšininkavimo užsienyje nusikalstamos veikos peržiūrą. Tolesni pokyčiai šioje srityje bus toliau stebimi teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje;

REKOMENDACIJOS ŠVEDIJAI

Apskritai, remdamasi 2025 m. teisinės valstybės principo taikymo ataskaitoje pateiktomis rekomendacijomis ir atsižvelgdama į kitus per ataskaitinį laikotarpį įvykusius pokyčius, Komisija daro šias išvadas:

- jokios pažangos nepadaryta užtikrinant, kad visuomeninių teisėjų skyrimo sistema padėtų apsaugoti jų nepriklausomumą, nes nesiimta jokių priemonių. Kadangi toliau vyksta nacionalinės diskusijos dėl politinių partijų vaidmens skyrimo procese ir jo poveikio visuomeninių teisėjų nepriklausomumui, Švedijai rekomenduojama, *atsižvelgiant į europinius teismų nepriklausomumo standartus, imtis priemonių, kad būtų apsaugotas visuomeninių teisėjų skyrimo ir jų vykdomos veiklos nepriklausomumas*;
- į teisės aktų projektus įtraukus keletą svarbių nuostatų, tam tikra pažanga padaryta kovojant su kyšininkavimu užsienyje. *Kadangi šie teisės aktai dar nepriimti, o baudžiamasis persekiojimas už tokias nusikalstamas veikas nepagerėjo, Švedijai rekomenduojama stiprinti kovą su kyšininkavimu užsienyje, be kita ko, gerinant vykdymo užtikrinimą*;
- jokios pažangos nepadaryta imantis tolesnių veiksmų, susijusių su tyrimu dėl „sukamųjų durų“ reiškinių taisyklių. Kadangi šiuo klausimu imtis priemonių neplanuojama, Švedijai rekomenduojama *užtikrinti tinkamus tolesnius veiksmus, susijusius su „sukamųjų durų“ reiškinių taisyklių vertinimu*.